CZU: 343.23:343(478)(094.5) **DOI: 10.5281/zenodo.7362826**

PLURALITATEA DE INFRACȚIUNI ÎN LEGEA PENALĂ A REPUBLICII MOLDOVA ŞI A ALTOR STATE: CONSIDERAȚII GENERALE

PAPANAGA Cristina,

doctorandă, Școala Doctorală „Ştiinţe Juridice”,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0000-0002-9516-1207

The article analyzes the position of institution's plurality of crimes in the Criminal Code of the Republic of Moldova and of the foreign states. These authors' works explain in comparative plan the legislative formulation of the plurality of crimes, as well as to solve some collisions that appeared in practice, regarding the qualification of different forms of plurality of crimes: the concurrence of crimes, recidivism or intermediate plurality, so, using the deductive analysis in this sense. The purpose of this study is to improve the legislative framework of the institution of the plurality of crimes, together with the punishments, applicable to each form of plurality of crimes.

Keywords:plurality of crimes, concurrence of crimes, recidivism, intermediate plurality, criminal offence, punishment, individualization of punishment.

Problema pluralităţii de infracţiuni ocupă un loc central în cadrul discuţiilor ştiinţei penale. Or, neclarităţile şi lipsa părerilor unanime ale analiştilor se observă, în această materie, în contextul reglementărilor Codului penal al Republicii Moldova. Putem fi în prezenţa cazurilor când, săvârşirea a două sau mai multor infracţiuni generează încadrarea şi calificarea lor conform mai multor norme ale Codului Penal al Republicii Moldova, totodată însă, atestăm cazurile când comiterea mai multor fapte infracţionale atrag calificarea exclusiv a unei norme din Codul penal al Republicii Moldova. Observăm că, uneori, gradul prejudiciabil sporit al acţiunilor infracţionale săvârşite de o persoană poate atrage pedepse mai blânde comparativ cu pedepsele aplicabile în cazul infracţiunilor comise de altă persoană cu un pericol social mai scăzut.

În practica judiciară intâlnim şi numeroase situaţii când de către o persoană se comit două sau mai multe infracţiuni, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna dintre ele, ori de către aceeaşi persoană se săvârşeşte o nouă infracţiune după o condamnare definitivă pentru o altă infracţiune (cu antecedente penale). Astfel de cazuri sunt reglementate în Capitolul II, denumit “Infracţiunea”, la art. 32 din Codul penal al Republicii Moldova, sub numele de “Pluralitate de infracţiuni”, care cunoaşte două forme: concursul de infracţiuni şi recidiva (art. 33 şi 34 din Codul penal al Republicii Moldova) [1].

La rândul lor, normele privind cadrul sancţionar al pluralităţii de infracţiuni sunt dislocate în Capitolul VIII, denumit „Individualizarea pedepselor”, datorită căruia se stabileşte regimul special de sancţionare a persoanelor, care au săvârşit două sau mai multe infracţiuni sub forma unei pluralităţi - art. 82 – 84 din Cod.

După cum am menţionat, nu există o opinie unanimă privind noţiunea pluralităţii de infracţiuni. Nici în prevederile art. 32 ale Codului penal al Republii Moldova, care identifică cele două forme ale pluralităţii de infracţiuni (concursul de infracţiuni şi recidiva), nu regăsim definiţia pluralităţii.

De aceea, în contextul examinărilor efectuate, suntem de părerea că, norma incriminată la art. 32 din Codul penal al Republicii Moldova urmează a fi supusă unei revizuiri legislative în sensul instituirii noţiunii legale a pluralităţii infracţionale, cu următoarea formulă legislativă: „pluralitatea de infracţiuni reprezintă comiterea de către aceeaşi persoană a două sau mai multor infracţiuni până la pronunţarea unei sentinţe definitive de condamnare sau după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare”.

În viziunea autorilor S. Botnaru, A. Şavga, V. Grosu şi M. Grama [2, p. 278], „noţiunea juridico-penală de pluralitate de infracţiuni nu cuprinde toate cazurile comiterii de către o persoană a două sau mai multe infracţiuni. Această noţiune nu include, în particular, cazul săvârşirii unei noi infracţiuni de către o persoană dacă a expirat termenul de prescripţie de tragere la răspundere penală pentru infracţiunea anterioară, fie termenul de prescripţie de executare a sentinţei de condamnare, în cazul când persoana a fost amnistiată sau graţiată, fie când există piedici procesuale pentru intentarea cauzei penale în privinţa uneia sau mai multor fapte săvârşite de persoană (lipsa plângerii prealabile a victimei în cazul când urmărirea penală poate fi pornită doar în această bază – art. 276 din CPP al RM).”

Conform opiniei autorului I. Şevcenco [3, p. 286], “în conţinutul oricărei infracţiuni intră elementul material, adică acţiunea sau inacţiunea, rezultatul ce decurge din această acţiune sau inacţiune, precum şi vinovăţia, toate acestea aflându-se într-o strânsă interdependenţă,…]. Dacă infractorul realizează conţinutul aceleiaşi infracţiuni, cu toate cele trei elemente ale sale, de două sau mai multe ori, ne găsim în faţă unei pluralităţi de infracţiuni.”

Opinie la care ne achiesăm şi pe care nu o putem nega susţine că [...] “dacă acţiunii sau setului de acţiuni îi sunt incidente două sau mai multe norme de incriminare, va putea fi identificată o pluralitate de infracţiuni [4, p. 67]”.

În accepţiunea doctrinarului Sima [5, p. 11], pe care o împărtăşim, “pluralitatea de infracţiuni este relevantă dacă între cele două sau mai multe infracţiuni există o legătură din care decurg consecinţe juridice. Legătura dintre cele două sau mai multe infracţiuni care formează o pluralitate poate fi personală (in personam), când infracţiunile au fost săvârşite de aceeaşi persoană, sau reală (in rem), când între infracţiuni există o legătură obiectivă de loc, de timp, de cauzalitate.”

Continuând ideea lui Sima, doctoranda A.I. Stoian [6, p. 208] precizează că “pluralitatea de infracţiuni, pe lângă unitatea infracţională, face parte din categoria instituţiilor dreptului penal ce necesită o abordare corelativă, în vederea trasării unor criterii fixe şi certe delimitative, astfel încât legea penală să fie aplicată în strictă consonanţă cu principiul legalităţii şi cu raportare strictă la voinţa legiuitorului materializată în cadrul normativ. În acelaşi timp, examinarea comparativă a instituţiilor amintite permite soluţionarea diferitelor probleme cu nuanţe teoretico-practice, oferind soluţii vizavi de stabilirea consecinţelor răspunderii penale a făptuitorului, în funcţie de identificarea în acţiunile acestuia a unei pluralităţi sau a unei unităţi infracţionale.”

Importante le considerăm următoarele condiţii obligatorii pentru existenţa/inexistenţa pluralităţii de infracţiuni, oferite de către coautorii A. Barbăneagră, Gh. Alecu, V. Berliba şi alţii [7, p. 74]: două sau mai multe fapte să fie infracţiuni cu componenţe distincte; pot constitui pluralitate de infracţiuni atât infracţiunile consumate cât şi cele neconsumate (pregătirea şi tentativa de infracţiune); aceeaşi persoană să săvârşească toate infracţiunile (în orice calitate a participaţiei: autor, coautor, organizator, instigator sau complice).

Dimpotrivă, nu există pluralitate când pentru una din două infracţiuni săvârşite au intervenit cir-cumstanţe care exclud urmărirea penală pentru ea: termenul de prescripţie sau amnistia; lipseşte plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe numai în baza plângerii acesteia; există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceeaşi acuzaţie; fapta a fost decriminalizată; sentinţa de condamnare a fost executată şi s-au stins antecedentele penale; există una dintre cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, etc.

Raportând condiţiile obligatorii menţionate *supra* de către coautori, putem deduce unele infracţiuni ce pot fi comise doar în forma pluralităţii infracţionale. Ca exemplu evidenţiem: uzurparea de calităţi oficiale reprezintă infracţiune, dacă e însoţită de săvârşirea pe această bază a altei infracţiuni (art. 351 din

Codul penal al Republicii Moldova); evadarea din locurile de detenţie este o infracţiune doar după comiterea unei alte infracţiuni pentru care persoana execută pedeapsa cu închisoarea, sau se află sub arest preventiv (art. 317 al Codului penal al Republicii Moldova).

În legătură cu cadrul normativ român, ce este consacrat reglementării pluralităţii infracţiunii, putem identifica că Noul Cod penal al României [8] reglementează instituţia analizată în Capitolul V, denumit “Unitatea şi pluralitatea de infracţiuni”, de sub Titlul II al Părţii generale, în art. 35-45, în cadrul cărora sunt definite formele pluralităţii de infracţiuni: concursul de infracţiuni (art. 38) şi recidiva (art. 41), condiţiile de existenţă ale acestora, precum şi tratamentul lor juridic.

Este de menţionat că, atât în Codul penal al Republicii Moldova, cât şi în Noul Cod penal al României, legiuitorul nu defineşte conceptul de pluralitate de infracţiuni, limitându-se exclusiv la numirea şi caracterizarea succintă a formelor acestei instituţii juridice. Această soluţie legislativă o întâlnim şi în majoritatea legislaţiilor penale, cum ar fi cea germană [9] – par. 53 din Titlul III, denumit “Individualizarea pedepsei în cazul mai multor încălcări ale legii”, Secţiunea III “Consecinţele juridice ale faptei”, letonă [10] – secţiunea 24 din Capitolul II “Infracţiuni”, şi austriacă [11] – par. 23, 28 al Titlului III “Pedepsele, confiscarea specială şi măsurile de siguranţă”.

Sediul normativ de reglementare a pluralităţii de infracţiuni, atât în Codul penal al Republicii Moldova, cât şi în Noul Cod penal al României şi al Republicii Letonia, este situat în cadrul reglementărilor ce vizează infracţiunea, pe când în Codul penal al Republicii Federale Germane şi Codul penal al Republicii Austria - instituţia analizată o regăsim la stipulările privind pedeapsa.

Nu susţinem opinia unor doctrinari, care consideră că trebuie recunoscut faptul că, deşi problemele ale căror reglementare trebuie regăsite în cadrul instituţiilor menţionate *supra,* într-o măsură mai mare, ţin de instituţia pedepsei, totuşi, reglementarea o regăsim în cadrul instituţiei infracţiunii. Considerăm că, incluzând pluralitatea de infracţiuni instituţiei infracţiunii, legiuitorul oferă prioritate aspectelor ce ţin de infracţiune, ca un element al pluralităţii de infracţiuni şi, astfel, ca temei al răspunderii şi al pedepsei penale, indiferent de modul de stabilire şi aplicare a acesteia.

În favoarea situării pluralităţii de infracţiuni în cadrul stipulărilor vizând infracţiunea, o catalogăm drept calificare superioarăcelei adoptate de către alte legislaţii penale care situează instituţia pluralităţii de infracţiuni în cadrul

circumstanţelor agravante, mai cu seamă la instituţia pedepsei. Aceasta deoarece, analiza juridico-ştiinţifică a pluralităţii de infracţiuni în cadrul instituţiei infracţiunii este una firească, pluralitatea de infracţiuni aflându-se într-o legătură indisolubilă de problema infracţiunii în totalitatea ei.

În viziunea autoarei române B.-C. Vrabie [12], formele pluralităţii de infracţiuni care îşi găsesc reglementare expresă în Codul penal sunt: concursul de infracţiuni, recidiva şi pluralitatea intermediară. Acestea sunt completate de alte două forme nereglementate expres de Codul penal: pluralitatea *sui-generis* infracţională şi pluralitatea nenumită de infracţiuni, forme ale pluralităţii infracţionale pe care nu le-am mai întâlnit menţionate în lucrările altor autori români.

De *lege ferenda* considerăm că, legiuitorul român ar trebui să implementeze un model de reglementare a pluralităţii infracţionale similar Codului penal al Republicii Moldova. Drept consecinţă, propunem ca Capitolul V, denumit “Unitatea şi pluralitatea de infracţiuni”, de sub Titlul II al Părţii generale, în art. 35-45, în cadrul cărora sunt definite formele pluralităţii de infracţiuni: concursul de infracţiuni (art. 38) şi recidiva (art. 41), să fie dispersat în capitole diferite, obţinând astfel o claritate în ceea ce ţine de deosebirea unităţii infracţionale de pluralitatea de infracţiuni, o problemă majoră întâlnită de mult timp în practica judiciară.

Totodată, trecerea bruscă şi inexplicabilă de la unitatea infracţională, şi anume: art. 37 din Cod “Recalcularea pedepsei pentru infracţiunea continuată sau complexă” la una din formele pluralităţii de infracţiuni: art. 38 al Codului “Concursul de infracţiuni” se pare a fi una confuză şi incorectă. De aceea, propunem cu titlu imperativ introducerea adăugătoare a unei norme, ce va include definiţia conceptului de pluralitate de infracţiuni, enumerând în cadrul aceleiaşi norme, formele pluralităţii infracţionale.

Nu în ultimul rând, propunem ca în Capitolul V, denumit “Individualizarea pedepselor” al Titlului II al Părţii Generale “Pedepsele” din Noul Cod penal al României să fie menţinute normele ce ţin de stipularea formelor pluralităţii de infracţiuni şi a condiţiilor de existenţă ale acestora (art. 38 şi 41), iar cele care ţin de sancţionarea formelor pluralităţii de infracţiuni (art. 39 şi 43) să fie amplasate în Capitolul V din Titlul III, întitulat „Individualizarea pedepselor” (similar Codului penal al Republicii Moldova).

Ce ţine de pluralitatea intermediară, ce cuprinde următorul text de lege: *“Există pluralitate intermediară de infracţiuni când, după rămânerea definitivă a*

unei hotărâri de condamnare şi până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârşeşte din nou o infracţiune şi nu sunt întrunite condiţiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă.”, reglementată la art. 44 din Noul Cod penal al României, urmează a fi interpretată drept o formă intermediară a pluralităţii de infracţiuni, şi nu ca o recidivă de fapt postcondamnatorie. Din acest motiv, conţinutul articolului propus, mai sus, va fi introdus adăugător, ce va include definiţia conceptului de pluralitate de infracţiuni, enumerând în cadrul aceleiaşi norme, formele pluralităţii infracţionale, ar avea următorul conţinut normativ: „Pluralitatea de infracţiuni reprezintă, după caz, concurs de infracţiuni, recidivă sau pluralitate intermediară”.

Referitor la subiectul sancţionării pluralităţii intermediare, ne raliem la opinia [13, p. 52] conform căreia, de lege ferenda, este necesară în mod categoric instituirea unui regim sancţionator propriu pluralităţii intermediare, apt să asigure un just echilibru între tratamentul sancţionator al concursului de infracţiuni şi cel al recidivei.

Or, afirmaţia tangenţială a analistului român I. Ristea susţine propunerea noastră de lege ferenda, opinând că “Pluralitatea intermediară este reglementată în art. 44 din Noul Cod penal şi este considerată o formă a pluralităţii de infracţiuni, alături de concursul de infracţiuni şi recidivă [14, p. 22]”. Astfel, pluralitatea intermediară generează situaţia care s-ar afla, aparent, între cele două forme ale pluralităţii de infracţiuni: concursul de infracţiuni şi recidivă.

Adăugător, intervine şi Decizia Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie nr. 7 din 17.02.2020 a completului pentru soluţionarea recursului în interesul legii [15], prin care a fost admis recursul în interesul legii, promovat de Colegiul de conducere al Curţii de Apel Bucureşti, stabilind că: “În aplicarea unitară a dispoziţiilor art. 44 alin. (2) din Codul penal, în cazul pluralităţii intermediare de infracţiuni, în ipoteza în care primul şi/sau al doilea termen al pluralităţii intermediare este format dintr-un concurs de infracţiuni, contopirea pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operaţiuni unice, potrivit dispoziţiilor referitoare la concursul de infracţiuni.”

Dacă ne referim la normele legislative ale Codului penal al Ucrainei, enunţăm ideea analistului M. I. Bajanov, conform căruia pluralitatea apare atunci când două sau mai multe fapte penale sunt săvârşite de către o persoană sau complici, fiecare dintre acestea formând semne ale unei componenţe independente de infracţiune.

Autorul distinge două tipuri de pluralitate de infracţiuni – repetiţia (art. 93 al Codului penal ucrainean) şi concursul ideal. În acelaşi timp, acesta subîmparte repetiţia în diferite tipuri, în special, recidiva (art. 26 din Codul penal al Ucrainei) şi repetarea propriu-zisă. În art. 42 al Codului penal al Ucrainei, care prevede procedura de pronunţare a sentinţei pentru mai multe infracţiuni, se formulează în esenţă noţiunea de pluralitate de infracţiuni. Potrivit acestui articol, concursul de infracţiuni intervine în cazul în care inculpatul este găsit vinovat de săvârşirea a două sau mai multor infracţiuni prevăzute de articole diferite din Codul penal, cu condiţia să nu fi fost încă condamnat pentru niciuna dintre ele [16, p. 5, 26].

Într-o altă opinie, autoarea rusă Kalinina [17, p. 57, 61-62, 65] oferă definiţia pluralităţii infracţiunilor drept o combinaţie a mai multor infracţiuni prevăzute de legea penală în comportamentul aceleiaşi persoane, stabilind o serie de semne care caracterizează multiplicitatea infracţiunilor: 1. Principiul unificator al pluralităţii infracţiunilor face obiectul unei fapte penale. O persoană comite două sau mai multe infracţiuni (cantitate); 2. Elementele structurale ale pluralităţii infracţiunilor sunt infracţiuni independente, unice; 3. Nu există pluralitate de infracţiuni dacă una dintre cele două infracţiuni săvârşite are împrejurări care exclud consecinţe de drept penal.; 4. Săvârşirea de către o persoană a mai multor infracţiuni constituie un risc crescut comparativ cu comiterea unei singure crime.

Kalinina susţine că, “Prin pluralitate de infracţiuni a fost înţeleasă săvârşirea de o persoană a două sau mai multe infracţiuni prevăzute de diferite articole sau părţi ale unui articol din Codul penal, şi pentru niciuna dintre acestea persoana nu a fost condamnată (art. 17 din Codul penal al Federaţiei Ruse). Recidiva, la rândul ei, este săvârşirea unei infracţiuni intenţionate de o persoană, care are antecedente penale pentru o infracţiune anterioară intenţionată (art. 18 din Cod).”

O altă definiţie a conceptului pluralităţii infracţionale oferă autorul Pinciuc [18, p. 4] şi anume “Săvârşirea de către o persoană a două sau mai multor infracţiuni, fiecare dintre acestea alcătuind independent o componenţă de infracţiune, cu condiţia ca cel care le-a săvârşit să nu fi fost eliberat de răspunderea penală în modul prevăzut de lege (de exemplu: termenul de prescripţie). În acelaşi timp, nu contează dacă aceste infracţiuni au fost finalizate sau oprite în stadiul unei infracţiuni neterminate, dacă făptuitorul a acţionat ca autor sau alt participant.”

Importantă este reglementarea normativă a pluralităţii infracţiunilor în Capitolul III din Codul penal al Federaţiei Ruse „Conceptul de infracţiune şi tipurile de infracţiuni”. Este logic, întrucât pentru orice fel de pluralitate de infracţiuni, temeiurile răspunderii sunt cuprinse în conceptul de infracţiune, care în art. 14 din Codul penal al Federaţiei Ruse este definit ca un act vinovat şi periculos din punct de vedere social, interzis de Codul penal, sub ameninţarea pedepsei.

O ipoteză relevantă este oferită de către doctrinarul Gorodnov [19, p. 123-124], care susţine că “Pluralitatea este o circumstanţă care agravează responsabilitatea.”

Autorul evidenţiază legislaţia Federaţiei Ruse, care, în cadrul unei multitudini de infracţiuni, pedeapsa este aplicată separat pentru fiecare în parte, după care se determină o singură măsură, recunoscându-se ca pluralitatea: repetarea infracţiunii, recidiva şi concursul de infracţiuni.

Cu titlu de exemplu, autorul menţionează legislaţia penală a mai multor state, cum ar fi Statele Unite ale Americii, în care “se aplică pedeapsă separată pentru fiecare infracţiune prin metoda adăugirii acestora; termenul însumat al pedepsei în acest caz poate fi de sute de ani. Însumarea pedepselor, deşi poate părea absurdă, reflectă întregul pericol al personalităţii infractorului şi principiul răspunderii depline pentru fiecare infracţiune”.

Considerăm cu certitudine că, metoda însumării aplicabilă pluralităţii acţiunilor infracţionale, utilizată în Codul penal al SUA, nu este tocmai cea mai reuşită în procesul reeducării infractorilor. Or, în condiţiile neexistenţei unui plafon maxim al pedepselor aplicabile făptuitorilor, lipseşte indubitabil logica juridică în cadrul instituţiei pluralităţii infracţionale, neidentificându-se nici criteriile de individualizare ale pedepselor penale, care sunt extrem de importante pentru o justă soluţie la pronunţarea sentinţelor penale.

La rândul său, Codul penal al Republicii Letonia, la art. 25, prevede săvârşirea a două şi (sau) a mai multor infracţiuni de către o persoană, prevăzută de articole diferite, care este recunoscută ca fiind o repetare a faptelor penale. Potrivit art. 26, 27 din Codul penal al aceluiaşi Cod, „săvârşirea uneia sau mai multor fapte penale de către o persoană, corespunzătoare elementelor a două sau mai multor fapte penale diferite, dacă această persoană nu a fost condamnată pentru niciuna dintre aceste fapte penale şi termenul de prescripţie nu a expirat, este recunoscut ca un concurs de infracţiuni; pe când recidiva este comiterea de către o persoană a primei infracţiuni după

condamnare, dacă condamnarea nu este radiată, nu se stinge.”

Nu în ultimul rând, conform legii penale a Regatului Spaniei, o persoană vinovată de mai multe infracţiuni (delicte) este pedepsită conform diferitelor articole din Codul penal al Regatului Spaniei pentru executarea lor cumulativă (art. 73 din Codul penal al Regatului Spaniei). În textul legislativ este stipulat că, termenul maxim al totalităţii pedepselor nu poate depăşi de trei ori termenul celei mai severe pedepse, care poate fi aplicată persoanei condamnate. În cazuri excepţionale, limita maximă este: a) douăzeci şi cinci de ani închisoare, dacă persoana a fost condamnată pentru două sau mai multe infracţiuni şi oricare dintre ele se pedepseşte cu închisoare de până la douăzeci de ani; b) treizeci de ani, dacă oricare dintre infracţiunile imputate unei persoane se pedepseşte cu închisoare mai mare de douăzeci de ani (art. 76 din Codul penal al Regatului Spaniei) [20].

Cu părere de rău, conştientizăm şi noi concluziile afirmate de către autoarea rusă I. E.Tarasova [21], p. 43, care susţine că „termenul pluralităţii de infracţiune, astăzi, poate fi găsit într-un număr mic de legi penale ale ţărilor străine.”

De aceea, este meritoriu a exemplifica dreptul american, în acest sens, mai cu seamă Codul penal al statului Texas [22], în care, spre deosebire de Codul penal al altor state, se fixează direct un capitol întreg privind pluralitatea infracţiunilor, precum şi, de asemenea, în fapt, se dă definiţia instituţiei luate în considerare. În special, este vorba despre Secţiunea 3.01, care se află în Capitolul III, cu denumirea „Urmărirea multiplă” din Codul penal din Texas, recunoaşte acest tip de episoade penale multiple săvârşirea a două sau mai multe infracţiuni, indiferent dacă vătămarea este cauzată uneia sau mai multor persoane în următoarele circumstanţe:a) infracţiunile sunt săvârşite prin aceeaşi faptă sau prin două sau mai multe fapte, ce au legătură sau au o intenţie sau un plan comun; sau b) infracţiunile sunt săvârşiri repetate ale aceleiaşi infracţiuni sau a unor infracţiuni similare.

În teza de doctorat, savanta D. M. Semionova [23, p. 24-25] pune accent pe reglementările Codului penal al Republicii Franceze, şi anume în Capitolul II, denumit „Regimul pedepselor”, în Secţiunea a III-a „Despre pedepse”, conţinând regulile de condamnare în cazul unui concurs de infracţiuni. Art. 132^2 din Codul penal al Republicii Franceze stabileşte că, concursul de infracţiuni are loc atunci când o infracţiune este săvârşită de o persoană înainte ca aceasta din urmă să fi fost condamnată definitiv pentru o altă infracţiune, iar art. 132^3- 132^5 dezvăluie

regulile de aplicare a pedepsei în cazul unui concurs de infracţiuni, făcând distincţie între luarea în considerare a faptelor săvârşite de o persoană în cadrul unui proces sau al unor procese separate [24].

Considerăm imperativ a menţiona Hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului în Cauza Rohlena împotriva Republicii Cehe din 27 ianuarie 2015 [25], în care s-a stabilit că, în speţă, “reclamantul ar fi fost judecat pentru mai multe infracţiuni şi s-ar fi produs o absorbţie a unei pedepse mai puţin severe de către una mai severă, care ar fi stabilită pe baza normei legale de stabilire a răspunderii pentru cea mai gravă infracţiune, adică art. 215 lit. (a) din Codul penal al Republicii Cehe. În plus, multiplicitatea infracţiunilor şi prelungirea în timp a faptelor penale ar fi circumstanţe agravante în acest caz.”

În urma analizelor efectuate pe marginea subiectului dat, se poate deci concluziona că, singurul factor unificator al instituţiei pluralităţii de infracţiuni în legea penală a Republicii Moldova şi a altor state reprezintă legătura “in personam” dintre infracţiuni, însemnând că ele sunt atribuite aceluiaşi subiect, aceast aspect căpătând o intensitate unicată în cazul comiterii unei pluralităţi de infracţiuni, în raport cu situaţia săvârşirii unei infracţiuni unice.

Totodată, sperăm că propunerile de lege ferenda formulate mai sus vor îmbunătăţi esenţial cadrul legislativ al statelor străine exemplificate privind instituţia pluralităţii de infracţiune, împreună cu pedepsele aplicabile fiecărei forme ale pluralităţii infracţionale. Or, la aplicarea răspunderii penale pentru săvârşirea a două sau mai multor acţiuni infracţionale este extrem de utilă capacitatea juridico-penală de a putea deosebi cazurile încadrării infracţiunilor săvârşite de către făptuitor drept pluralitate sau unitate de infracţiune.

Referinţe:

1. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129474&lang=ro
2. BOTNARU S., ŞAVGA A., GROSU V., GRAMA M., Drept Penal. Partea Generală, Volumul I, Ediţia a II-a, Editura: Cartier juridic, septembrie 2005, 624 p.
3. ŞEVCENCO I., Aspecte comparative intre pluralitatea de infractiuni si infracţiunea unică. În: Totalizarea activităţii de cercetare a cadrelor didactice Vol.1, 2010, Conferinţa "Totalizarea activităţii de cercetare a cadrelor didactice", Cahul, Moldova, 6-7 mai 2010, p. 283-303.
4. MUZÎCANT R., Problemele corelaţiei dintre formele unităţii legale şi

pluralitatea de infracţiuni. În: Jurnalul juridic naţional: teorie şi practică Nr. 5(2)(39) / 2019 / ISSN 2345-1130, p. 65-67.
5. SIMA C., Pluralitatea de infracţiuni. În: Revista Pro Lege Nr. 1-2/2015, p. 11-28.
6. STOIAN A.Problemele corelaţiei dintre formele unităţii legale şi pluralitatea de infracţiuni. În: Anale ştiinţifice ale Academiei „Ştefan cel Mare” a MAIRM: ştiinţe juridice Nr. X / 2010 / ISSN 1857-0976, p. 208-211.
7. BARBĂNEAGRĂ A., ALECU GH., BERLIBA V. şi alţii. Codul Penal al Republicii Moldova. Comentariu, CZU 343.2(478)(0.072), C60, Chişinău, 2009, 859 p.
8. Codul penal al României. Publicat în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Romania-RO.html
9. Codul penal al Republicii Federale Germane. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Germania-RO.html
10. Codul penal al Republicii Letonia. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Letonia-RO.html
11. Codul penal al Republicii Austria. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Austria-RO.html
12. VRABIE B.- C. Concursul între cauzele de agravare a răspunderii penale reprezentate de formele pluralităţii de infracţiuni în cazul persoanei fizice majore. Efecte asupra pedepsei, 09.03.2022. Diposnibil: https://www.juridice.ro/773593/concursul-intre-cauzele-de-agravare-a-raspunderii-penale-reprezentate-de-formele-pluralitatii-de-infractiuni-in-cazul-persoanei-fizice-majore-efecte-asupra-pedepsei.html
12. PELICAN G., Reflecţii privind tratamentul sancţionar al pluralităţii intermediare aplicabil persoanei fizice. Decizia nr. 7/2020 – Raţiune, implicaţii şi perspective. În: Penalmente Relevant Nr. 1/2020, p. 45-53.
13. RISTEA I., Pluralitatea intermediară de infracţiuni în Noul Cod penal, Editura: Universul Juridic, Bucureşti, 2013, p. 22-26.
14. Decizia Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie – Completul pentru soluţionarea recursului în interesul legii – nr. 7 din 17.02.2020 referitoare la interpretarea şi aplicarea unitară a dispoziţiilor art. 44 alin. (2) din Codul penal. Publicat în Monitorul Oficial nr. 486 din 9 iunie 2020. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/226638
15. БАЖАНОВ М. И.,Множественность преступлений по уголовному праву Украины. Харьков, “Право”, 2000, 88 с.

16. КАЛИНИНА Т. А., Формы и виды единого преступления и отграничение их от множественности преступлений, Москва, 2006, 162 с.
17. ПИНЧУК В. И., Множественностъ преступлений, Санкт-Петербург, 1999, 35 с.
18. ГОРОДНОВА О. Н., Множественность преступлений и ответственность за них: Российский и зарубежный опыт, УДК 343.211, В: Юриспруденция, с. 123-129.
19. Codul penal al Regatului Spaniei. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Spania-RO.html
20. ТАРАСОВА Ю. Е., Формы множественности преступлений и конструкции множественного совершения деяний в российском уголовном праве. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Москва, 2019, 239 с.
21. Codul penal al statului Texas. Disponibil: https://statutes.capitol.texas.gov/?link=PE
22. СЕМЁНОВА Д. М. Основание и пределы дифференциации уголовной ответственности в условиях множественности преступлений. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Самара, 2019, 260 с.
23. Codul penal al Republicii Franceze. Disponibil: http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Franta-RO.html
24. Hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului în Cauza Rohlena împotriva Republicii Cehe din 27 ianuarie 2015. Disponibil: http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Rohlena-impotriva-Republicii-Cehe.pdf